

Jaarverslag 2022

Donatiezorg

Voorwoord

Het jaarverslag van 2022 is een jaarverslag van het gehele cluster MST. Dat houdt in dat de doelen, acties en resultaten van de ziekenhuizen MST (kernziekenhuis), Gelre (satelliet-ziekenhuis) en ZGT (satelliet-ziekenhuis) verwerkt zijn in dit jaarverslag. Dit conform de doelstelling om Donatiezorg binnen cluster MST samen te voegen. Indien gewenst, wordt aangegeven voor welk ziekenhuis een bepaalde doelstelling van toepassing is.

Afgelopen jaar hebben we afscheid genomen van een collega donatiecoördinator: Nicole Feringa heeft met ingang van 2023 een andere baan. We willen haar ontzettend bedanken voor haar inzet en de prettige samenwerking.

We zijn blij dat er inmiddels een nieuwe donatiecoördinator is aangenomen: Ellen Bramer. Zij is 1 december 2022 begonnen. We willen haar van harte welkom heten in het team van cluster MST.

Binnen de ziekenhuizen van cluster MST zijn er actieve Commissies Orgaan- en Weefsel Donatie (COWD) aanwezig.

Binnen het kernziekenhuis kwam de commissie drie keer bijeen afgelopen jaar, binnen de satelliet ziekenhuizen was dat twee keer.

Leden MST

- G. Kant – Internist
- R. de Wit – Trauma chirurg
- B.Grave – OK assistent
- M. Werner – AIOS Chirurgie
- S. van den Brink – SEH arts
- J. Kalsbeek – AIOS Chirurgie
- L. de Bever – AIOS Neurologie
- A. van Beesten - Secretaresse
- M. Schreuder – Patiënten vertegenwoordiger
- Cardiologie - vacant

Leden ZGT

- M.Dekker - Internist
- B. Grady – Intensivist
- E. Unal – AIOS Interne
- H. van Loon – Chirurg
- H. Droste – Cardioloog
- J. Prick - Neuroloog
- T. Hak – Afdelingshoofd IC

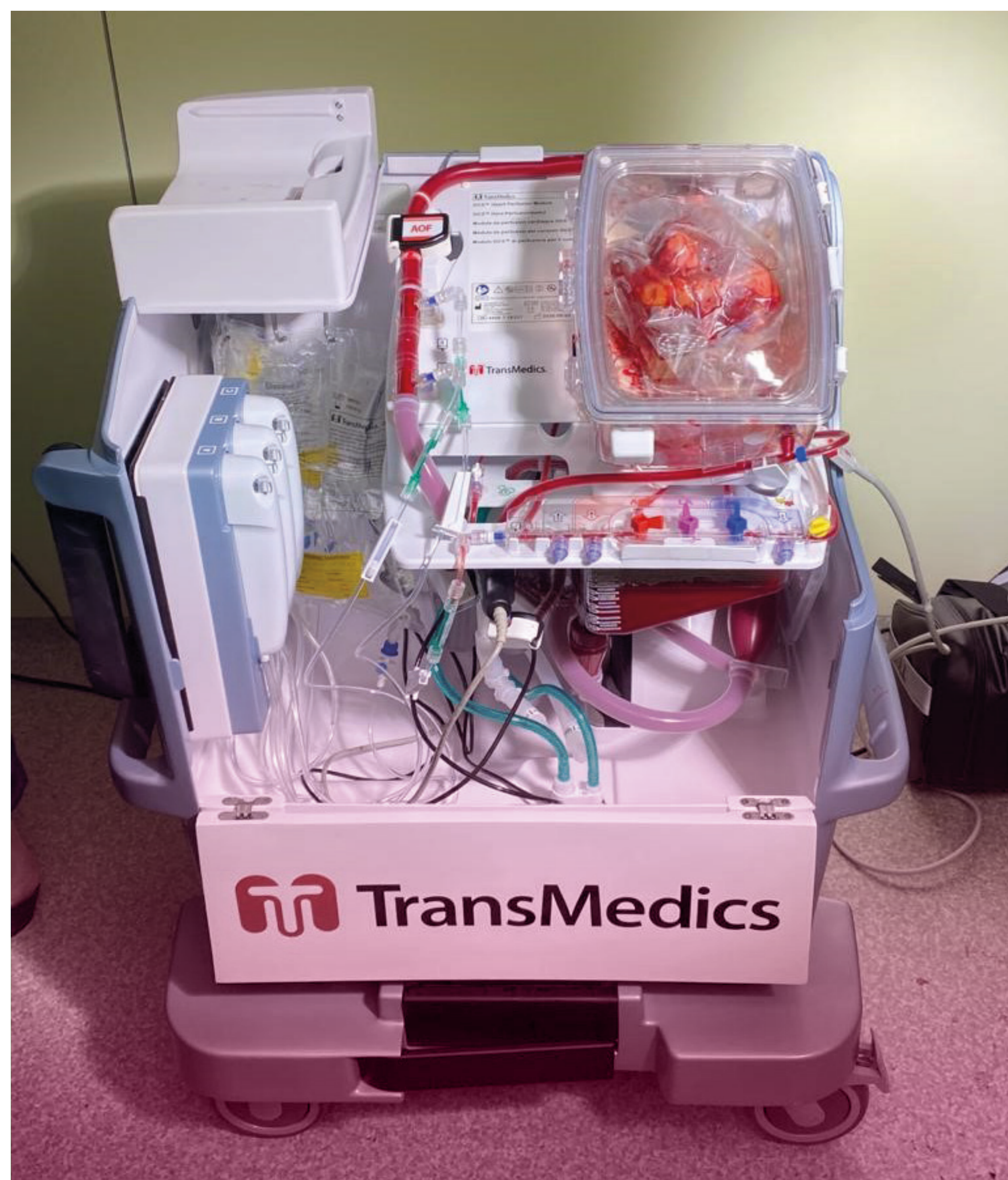
Leden Gelre

- A. Kröner – Intensivist
- A. Katinakis – Intensivist
- T. Mulder – ANIOS Interne
- H. Rendering - Internist
- M. Hoebert - Neuroloog
- D. Kruimer – OK assistent
- P. van Duijvendijk - Chirurg
- N. Nutma – ANIOS SEH
- A.J. Katerberg – Afdelingshoofd IC
- D. Nicastia – Cardioloog

Leden elke COWD

Binnen geheel cluster MST zijn de volgende leden, lid van elke COWD vanwege hun cluster overstijgende functie:

- V. Silderhuis – Donatie Intensivist (DI)
- K. Jaspers – Donatie Coördinator (DC)
- L. Butterhof – Donatie Coördinator
- N. Feringa - Donatie Coördinator
- N. Kuperus - Orgaan Donatie Coördinator (UMCG)

Doelen

De doelen die wij geformuleerd hadden voor het jaar 2022 gingen over de volgende onderwerpen en zullen per onderdeel behandeld worden:

1. Scholing en onderwijs
 - Training Communicatie rond Donatie
2. Aandacht voor Actieve Donor Registratie (ADR)
3. Instagram account
4. Financiën
5. Cijfers 2022
 - o orgaandonatie
 - o weefseldonatie
6. Samenwerking tussen kern- en satelliet ziekenhuizen
7. Betrokkenheid Donatiezorg bij professionals intern

We zijn benieuwd hoe u, als lezer, dit gecombineerde jaarverslag zal ervaren. Veel plezier gewenst met het lezen ervan.

Namens de verschillende commissies

Vera Silderhuis, donatie intensivist MST, ZGT en Gelre
Krista Jaspers, donatiecoördinator MST en Gelre
Leonique Butterhof, donatiecoördinator MST en ZGT
Nicole Feringa, donatiecoördinator MST en ZGT

ORGAANDONATIE

1 - Scholing en onderwijs

Doelen 2022

- Uitbreiden van scholing aan verschillende zorgprofessionals, met name binnen de satelliet ziekenhuizen.
- Uitbreiden van scholing aan (niet) zorgprofessionals (extern) in het kader van "Maatschappelijk Belang" voor kern- als satellietziekenhuizen.
- E-learning plaatsen in het Leer Management Systeem (LMS) van zowel kern- als satellietziekenhuizen.
- Training "Communicatie rond Donatie" (CrD) optimaliseren binnen cluster Enschede d.m.v. optimaal gebruik maken van alle locaties, financiën en intern aanwezige trainers.

Actie

Gegeven scholingen

MST	Coassistenten	Trainee verpleegkundigen	Symposium IC	Business controllers		
Gelre	ANIOS SEH	Verpleegkundigen MDL	Landelijke symposium P	Coassistenten Gelre	IC verpleegkundigen	ANIOS en PA IC
ZGT	A(N)IOS	Intensivisten, A(N)IOS en PA IC	Coassistenten	Artsen chirurgie		
Overig	CIVO 4 keer	Saxion 2 keer	Palliatief Netwerk	MBO-V Hardenberg		

Training Communicatie rond Donatie

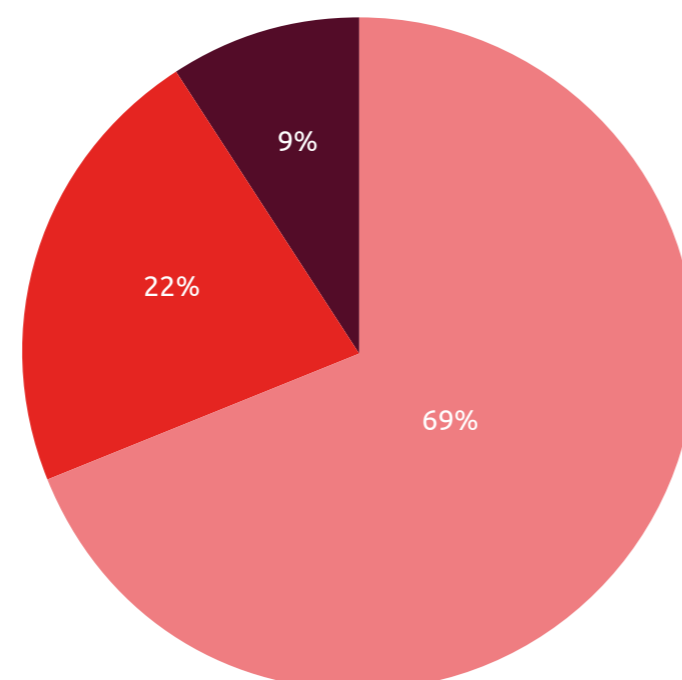
De training “Communicatie rond Donatie” is afgelopen jaar 9 keer gegeven op twee locaties (MST en ZGT) van cluster Enschede.

Voor de trainingen werden GZ psychologen ingezet van MST en ZGT. Voor de financiële consequenties hiervan verwijzen wij u naar hoofdstuk 4: Over financiële zaken.

Het totaal aantal deelnemers, A(N)IOS, vanuit de verschillende ziekenhuizen was 51.

MST	35 deelnemers
Gelre	5 deelnemers
ZGT	11 deelnemers

CrD deelname ziekenhuizen

Conclusie

- We hebben ons met name gericht op het geven van scholing binnen de satellietziekenhuizen. Het aantal scholingen is daar ook flink toegenomen ten opzichte van vorig jaar.
- Er is minder scholing extern gegeven dan het jaar hiervoor. Reden is de focus op de interne scholingen en het wegvallen van de contactpersoon van het Bonhoeffer College.
- De E-learning is geplaatst op de verschillende LMS. Dit doel is afgerond.
- Deelname vanuit Gelre voor CrD loopt terug. Van 11 deelnemers in 2021, naar 5 deelnemers in 2022.
- CrD wordt gegeven binnen de locaties MST en ZGT.
- CrD wordt gegeven door GZ psychologen van het MST en ZGT.

Doel 2023

- Uitbreiden van scholing aan (niet) zorgprofessionals (extern) in het kader van “Maatschappelijk Belang”.
- CrD in satellietziekenhuis Gelre en ZGT onder de aandacht brengen, mogelijk deelnemers in laten plannen voor deze training.
- GZ psycholoog van Gelre werven voor het geven van de CrD in 2024. En dan ook fysiek trainingen plannen binnen Gelre.

2 - Aandacht voor de Actieve Donor Registratie (ADR)

Doel 2022

- De e-learning “donatiegesprek.nl” onder de aandacht brengen van artsen zodat zij op de hoogte zijn van de gevolgen en consequenties van deze nieuwe wet met als doel dat 50% van de artsen binnen cluster Enschede deze e-learning heeft gedaan.

Actie

Binnen een applicatie van de NTS bestond de mogelijkheid te kunnen inzien wie deze e-learning had gevolgd. In september bleek echter dat deze inzagerechten in strijd te waren met de Wet Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Daarnaast bleek het niet mogelijk te zijn binnen de applicatie van de NTS om een systeem in te richten waarbij deze gegevens niet te herleiden waren tot personen.

Conclusie

Deze doelstelling kunnen wij niet bereiken doordat we de gegevens die daarvoor nodig zijn, niet meer in kunnen zien.

Binnen cluster MST wordt rekening gehouden worden met de regels voor postmortale orgaan-en weefseldonatie die in Nederland zijn vastgelegd in de Europese en Nederlandse wetgeving. Hieronder staan de belangrijkste wetten en richtlijnen.

- EU-richtlijn 2010/53/EU
- EU –richtlijn 2004/23/EG
- Wet op orgaandonatie
- Wet op veiligheid en kwaliteit lichaamsmateriaal
- Eisenbesluit lichaamsmateriaal 2006
- Richtlijn Orgaandonatie na euthanasie

Doel 2023

- In scholingen en CrD trainingen uitleg blijven geven over ADR en de uitwerking van deze wet, andere wetten en richtlijnen in de praktijk.

3 - Instagram account

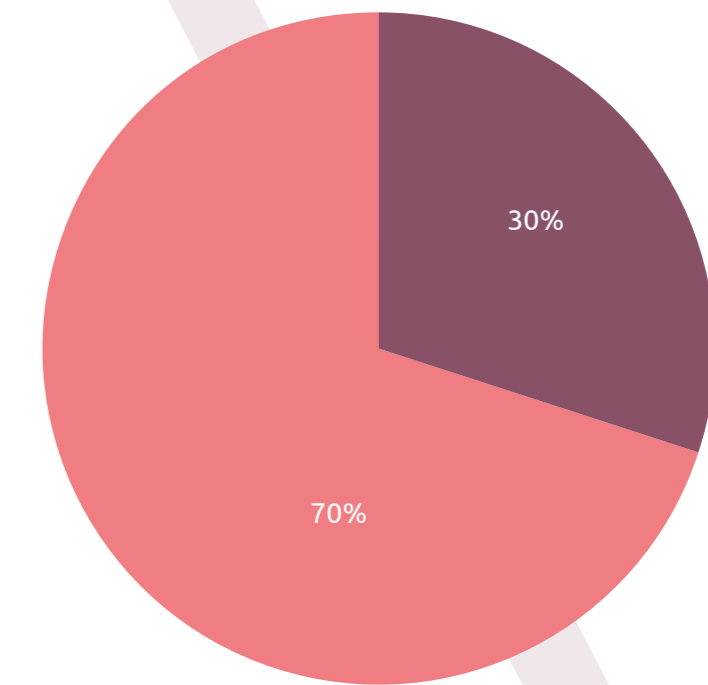
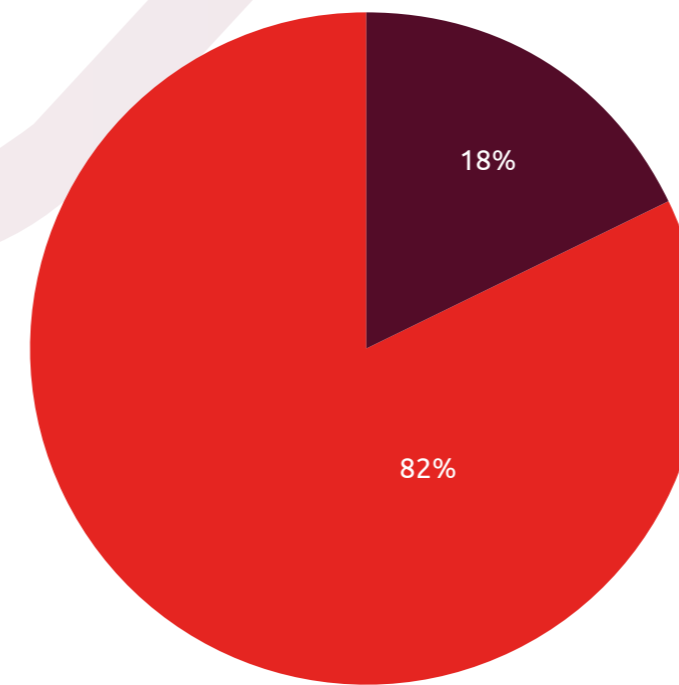
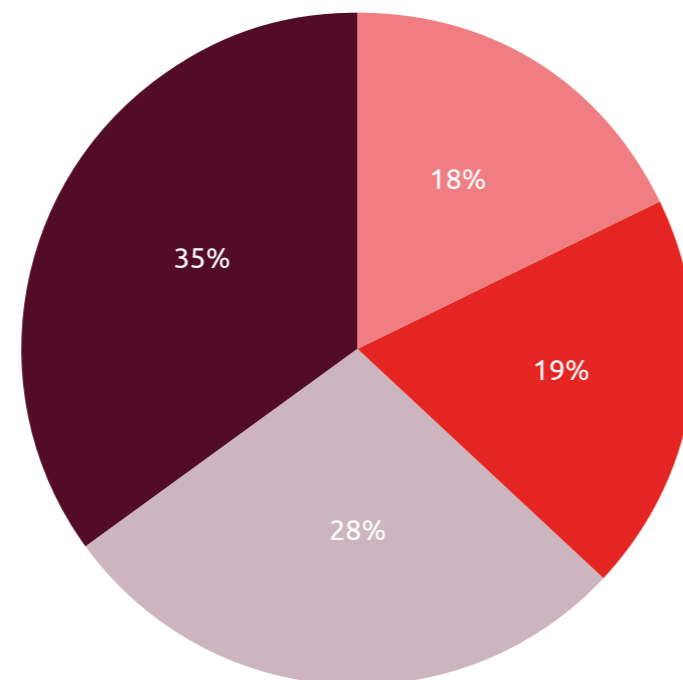
Doel 2022

- Donatiezorg onder de aandacht blijven brengen van een breder publiek

Actie

- Aantal volgers in 2022 is 686. In 2021 was dat 430. Een mooie toename. Daarnaast bereiken we met het account een flinke groep 'niet volgers'.

Instagram

Conclusie

- Middels een Instagram account zijn we in staat een breed publiek te bereiken.

Doel 2023

- Middels Instagram, Donatiezorg onder de aandacht brengen van een breder publiek.

4 - Financiële zaken

Financiën wat betreft

- Weefselvergoedingen
- Orgaanvergoedingen
- Subsidie t.b.v. CrD

Weefselvergoedingen

Per weefseldonatie wordt een vergoeding ontvangen. In elk ziekenhuis van cluster MST wordt dit geld apart gehouden en gebruikt ten behoeve van donorwerving.

Daarnaast worden er vergoedingen ontvangen voor gebruik van het mortuarium en OK ruimte bij weefseldonatie ten goede van het ziekenhuis.

Doel 2022

- Zinvolle besteding bedenken voor de ontvangen gelden van weefseldonatie (op tussenrekening) ten behoeve van donorwerving binnen cluster MST.

Actie

- Ontwerp donatie logo
- Jaarverslag in nieuwe stijl
- Ten behoeve van CrD training: notitieblokken en pennen in nieuwe stijl
- Bedankje artsen in de week rondom de Europese Donor dag
- Bedankje medewerkers van de verschillende functieafdelingen die betrokken zijn bij donatie
- Poster te gebruiken bij symposia

Conclusie

- We hebben verschillende zaken kunnen financieren van de tussenrekening. De weefselgelden kunnen op deze manier nuttig gebruikt worden ten behoeve van donorwerving.

Doel

- Komend jaar de ontvangen gelden aanwenden voor donorwerving.

Orgaanvergoedingen

Per orgaandonatieprocedure wordt een standaard vergoeding overgemaakt door de NTS. Deze vergoeding is afhankelijk van de soort orgaandonatie (DCD/DBD). Bij een DCD hart is er een extra vergoeding, afhankelijk van gedane onderzoeken.

Subsidie t.b.v. CrD

Doelen 2022

- Verschil tussen inkomsten en uitgaven t.b.v. CrD verkleinen.
- In alle ziekenhuizen van cluster Enschede wordt de CrD training aangeboden door interne trainers

Acties

Uitgave CrD training (trainers en acteurs)

	Aantal trainingen	Prijs per training	Totaal
2021	7	€ 1493,45	€ 10.454,18
2022	9	€ 1154,63	€ 10.391,66
Besparing		€ 342,82	€ 62,52

Er zijn twee interne GZ psychologen van het ZGT ingezet voor de training. Daarnaast is een interne GZ psycholoog van het MST opgeleid en inmiddels gecertificeerd trainer.

Binnen Gelre zijn de eerste contacten gelegd met een interne GZ psycholoog.

Conclusie

- Subsidie voor het geven van de CrD training is hetzelfde gebleven en ontoereikend voor het budget. Gelukkig heeft het inzetten van interne trainers een kostenbesparing opgeleverd. Hiermee is het doel "Verschil tussen inkomsten en uitgaven t.b.v. CrD verkleinen" bereikt.

Doel 2023

- Er is een gecertificeerd interne GZ psycholoog binnen Gelre die de training in 2024 kan geven.

5 - Cijfers 2022 - Orgaandonatie

Afgelopen jaar waren er zowel "Donation after Circulatory Death (DCD)" als "Donation after Brain Death (DBD)" orgaandonaties.

Orgaanherkenning	Gehele Cluster	MST	Gelre	ZGT
Aantal overledenen	2205	863	691	651
Potentieel	65	46	11	8
Herkend	60	44	9	7
Aantal raadplegingen	52	36	9	7
Niet geraadpleegd (niet - Nederlands ingezetene)	8	8	-	-
Bezwaar registratie	22	13	4	5
Gevoerde gesprekken	37	30	5	2
Gemiddelde donorherkenning (Landelijk 86,9%)	92,3%	95,7%	81,8%	87,5%

Akkoord voor orgaandonatie

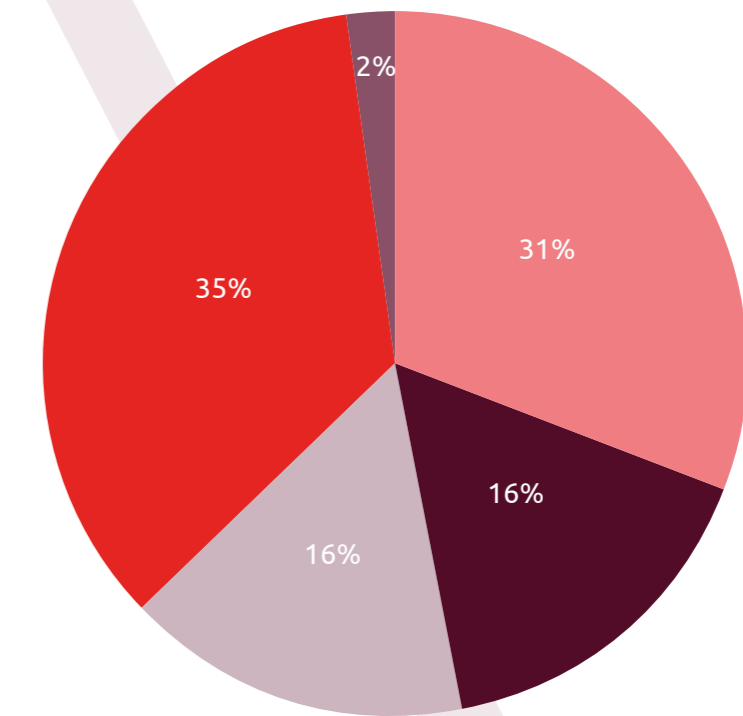
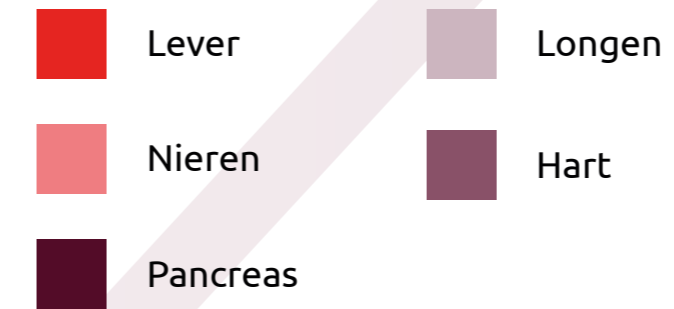
Orgaanherkenning	Gehele Cluster	MST	Gelre	ZGT
Akkoord	26	20	4	2
Geëffectueerde orgaandonaties	19	17	2	-
Alsnog medisch ongeschikt	3	1	-	2
NP (non persuaded)	4	2	2	-

Akkoord voor donatie: 'Toestemming' versus 'Geen Bezwaar'-registratie (gehele cluster):

Toestemming	13 gesprekken, 13 keer akkoord voor donatie: 100%	81,6% landelijk
Geen bezwaar	10 gesprekken, 5 keer akkoord voor donatie: 50%	39,1% landelijk

Uitgenomen organen tbv transplantatie

Uitgenomen orgaan	Gehele Cluster	MST	Gelre	ZGT
Nieren	16	14	2	-
Pancreas	8	7	1	-
Longen	8	6	2	-
Lever	18	16	2	-
Hart	1	1	-	-

Conclusie

- De gemiddelde donorherkenning was in het gehele cluster ruim boven de 90%. Binnen de satellietziekenhuizen was dit iets lager.
- Akkoord voor orgaandonatie na het donatie gesprek was hoog.
- Er is een duidelijk verschil in toestemming voor donatie bij een "toestemming" of een "geen bezwaar" registratie. Landelijk is hier ook een duidelijk verschil in te merken

Doelen 2023

- Aandacht voor donorherkenning binnen de (satelliet)ziekenhuizen, d.m.v. CrD training, scholing Intensive Care, Spoedeisende hulp en Neurologie.

Cijfers 2022 - Weefseldonatie

Doordat we dit jaar binnen het gehele cluster een lijst met overledenen ontvingen via de verschillende mortuaria was het mogelijk om te kunnen nagaan of het donatieformulier wel aanwezig was. Dit hebben we mee opgenomen in het onderstaande schema.

Donatieformulieren	Gehele Cluster	MST	Gelre	ZGT
Aantal overledenen	2205	863	691	651
Geen donatieformulier aanwezig	102	14	71	17
Wel aanwezig in procenten	95,4%	98,4%	89,7%	97,4%

Donatieherkenning	Gehele Cluster	MST	Gelre	ZGT
Potentieel	885	413	228	224
Herkend	846	391	215	240
Aantal raadplegingen	781	356	195	230
Bezwaar registratie	357	161	88	108
Gevoerde gesprekken	436	201	116	119
Geen gesprek gevoerd	47	25	9	13
Gemiddelde donatorherkenning (Landelijk 91,8%)	95,6%	94,7%	94,3%	98,4%

Register raadplegingen

Redenen om het register niet te raadplegen waren:

Terecht	Niet Nederlands ingezetene	15 keer
	Patiënt voor overlijden gesproken over diens wens of naasten niet	12 keer
Niet terecht	Donatiegesprek met naasten vóór raadpleging	28 keer
	Onbekend	10 keer

Akkoord voor weefseldonatie

	Gehele Cluster	MST	Gelre	ZGT
Akkoord	215	95	57	63
Alsnog medisch ongeschikt	41	12	13	16
Aangemeld	174	83	44	47
Statische donoren	35	19	9	7
Geaccepteerd	139	64	35	40

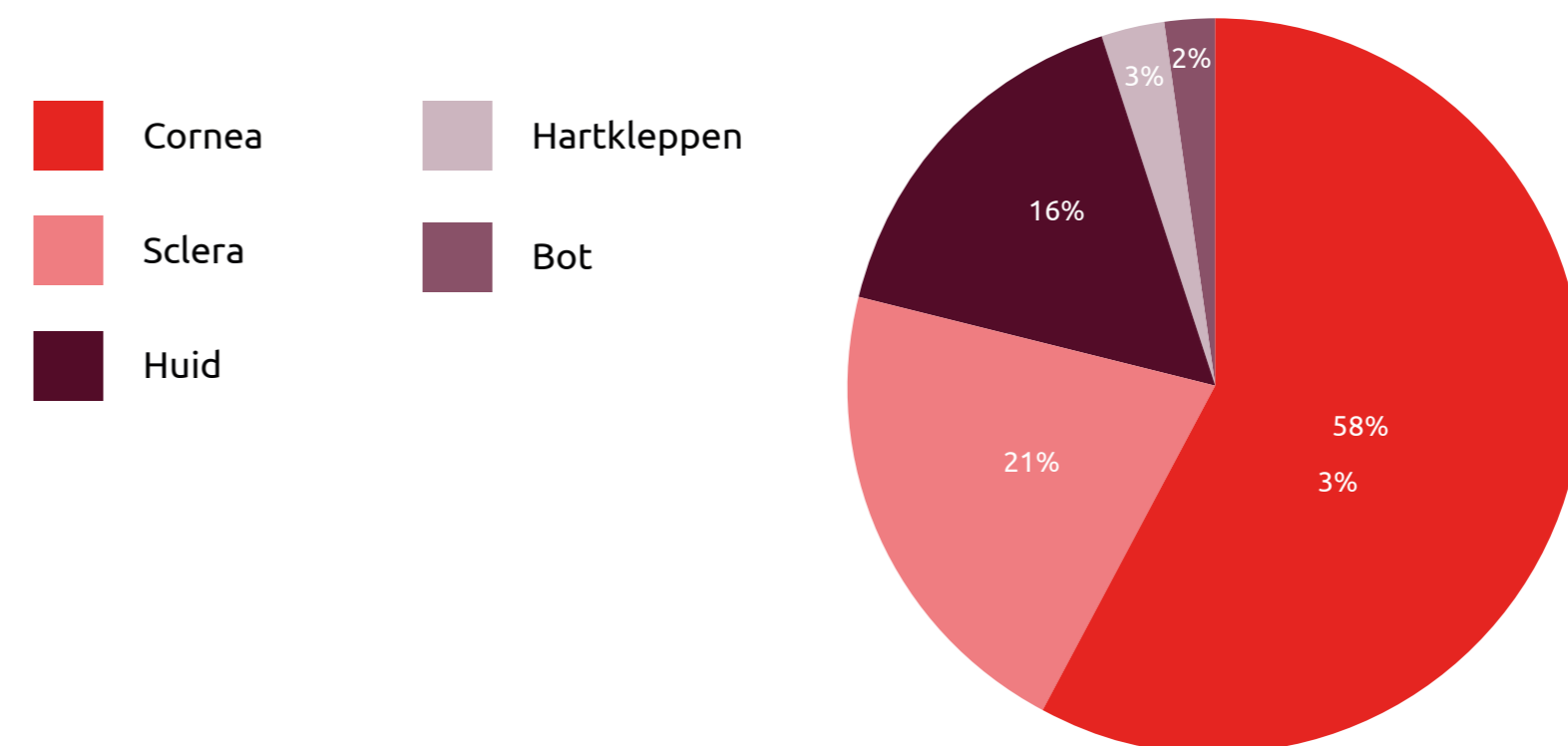

Akkoord voor donatie: 'Toestemming' versus 'Geen bezwaar'-registraties

	Gehele Cluster	MST	Gelre	ZGT	Landelijk
Toestemmingsregistratie	80%	80,3%	81,3%	78,4%	76,1% akkoord donatie
Geen bezwaarregistratie	41,6%	47,4%	40,5%	34,9%	39,5% akkoord donatie

Uitgenomen weefsels t.b.v. transplantatie

Uitgenomen weefsel	Gehele Cluster	MST	Gelre	ZGT
Cornea	103	50	24	29
Sclera	37	23	6	8
Huid	29	12	10	7
Hartkleppen	5	3	2	-
Bot	5	3	-	-

Doelen 2022

- Percentage akkoord voor donatie bij een 'geen bezwaar' registratie verbeteren.
- Gelre: percentage registerraadplegingen bij een geschikt geachte weefseldonor verhogen.

Acties

- We hebben veel artsen kunnen trainen. Hierbij is het accent gelegd op de nieuwe wetgeving en wat een 'geen bezwaar' registratie inhoudt.
- Het sturen van feedback naar A(N)IOS om volgens de nieuwe wetgeving (ADR) te handelen en om in de juiste volgorde te handelen: herkennen, raadplegen, donatiegesprek.

Conclusies wefseldonaties

- Bij een "geen bezwaar" registratie is het toestemmingspercentage 41,6% ten opzichte van 37,8% vorig jaar (MST en Gelre). Het doel om het percentage akkoord voor donatie bij een 'geen bezwaar' registratie te verbeteren is geslaagd.
- Reden hiervoor kan zijn:
 - Toename bekendheid van de wetswijziging van 2020.
 - Deelname van artsen aan de training "Communicatie rond Donatie" waarin veel aandacht is voor het donatiegesprek en de verschillende registraties in het donorregister.
- Het donatiegesprek voeren alvorens het register te raadplegen is de grootste reden "onterecht niet geraadpleegd".
- Geen donatieformulier aanwezig

MST	1,6%
Gelre	10,3%
ZGT	2,6%

In Gelre ziekenhuizen is hierin veel te verbeteren.

- Bij een toestemmingsregistratie blijft het akkoord na het donatiegesprek in het gehele cluster hoog, 80%.
- In ZGT is vergeleken met de andere ziekenhuizen een hoog percentage 'geen toestemming' bij 'geen bezwaar-registratie' na het donatiegesprek.
- Ten opzichte van de landelijk, heeft cluster MST mooie resultaten. En een hoge donorherkenning ten opzichte van landelijk.

Conclusie

- Het aantal weefsel donoren blijft constant.
- In satellieten toename registerraadplegingen.

Doelen 2023

- Artsen blijven trainen in donorherkenning en het donatiegesprek.
- Artsen blijven trainen op de wettelijk juiste handelswijze: herkennen, raadplegen en dan het donatiegesprek.
- Het percentage ingevulde donatieformulieren verhogen in Gelre ziekenhuizen.
- In ZGT een hoger percentage toestemming na een donatiegesprek bij een 'geen bezwaar'- registratie nastreven.

Overzicht MST

2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
17	16	25	9	20	80	54	55	78	83	342	364	266	301	356
orgaandonaties					weefseldonaties					registerraadplegingen				

Overzicht Gelre

2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
0	2	2	31	46	44	120	158	195
orgaandonaties			weefseldonaties			registerraadplegingen		

Overzicht ZGT

2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
1	3	0	39	57	47	158	189	230
orgaandonaties			weefseldonaties			registerraadplegingen		

D-IPCG

ORGAANDONATIE

ORGAANDONATIE

6 - Samenwerking binnen cluster MST

Binnen Cluster MST zijn m.i.v. 1 oktober 2021 de donatiecoördinatoren van het kernziekenhuis gekoppeld aan een satelliet ziekenhuis. Onderling is een verdeling gemaakt welke donatiecoördinator aan welk satelliet ziekenhuis is gekoppeld.

Doelen voor 2022

- Uniforme manier van werken in het hele cluster MST, rekening houdend met de manieren en gewoontes van de verschillende ziekenhuizen.
- Inzichtelijk maken van deze (uniforme) manier van werken.

Acties

- Het schrijven van een handboek waarin per organisatie de werkwijze is beschreven.
- Protocollen zijn in elk ziekenhuis inhoudelijk hetzelfde.
- Nabestaandenzorg wordt in elk ziekenhuis op dezelfde manier vorm gegeven.
- De donatiecoördinatoren hebben in elk geval om de maand een overleg gepland om samen af te stemmen.
- In elk ziekenhuis van Cluster MST is een COWD actief.

Conclusies

- Het is bekend hoe per ziekenhuis de lijnen lopen, omdat het beschreven staat in het handboek.
- Wat betreft protocollen en nabestaanden zorg wordt er op een uniforme manier gewerkt.
- Er is regelmatig overleg tussen de donatiecoördinatoren.
- De samenwerking en uniforme manier van werken binnen cluster MST is gerealiseerd.

gelre ziekenhuizen

